Universitat de Lleida
Web de la universitat de Lleida [http://www.udl.cat/]
Pl. de Víctor Siurana, 1 E-25003 Lleida | Tel. +34 973 70 20 00

Dijous 18 de desembre de 2008

19.00h SALA D'EXPOSICIONS DEL CENTRE DE CULTURES I COOPERACIÓ TRANSFRONTERERA (CAMPUS DE CAPPONT)

INAUGURACIÓ de l'exposició: */ al final... van passar. Lleida, imatges de derrota i ocupació*, a càrrec de Jaume Barrull, vicerector d'Activitat Culturals i Projecció Universitària de la Universitat de Lleida, i els comissaris de l'exposició, Xavier Goñi i Joan Sagués. L'exposició pot visitar-se de dilluns a divendres de 08.00 a 22.00h.

EXPOSICIÓ. I AL FINAL... VAN PASSAR

Lleida, imatges de derrota i ocupació

18 de desembre de 2008 / 23 de gener de 2009
Centre de Cultures i Cooperació Transfronterera
Campus de Cappont

Lleida: derrota, ocupació i victòria

El mes de març de 1938, la premsa de la ciutat pregonava la resistència, reclamava la construcció de fortificacions i reproduïa la crida que s'havia fet famosa a Madrid: "No passaran!" L'exèrcit franquista, però, ja havia trencat el front d'Aragó i va acabar passant. Bona part de les terres de Lleida, inclosa la capital, viurien així els darrers mesos de la Guerra Civil a la zona ocupada per les tropes que guanyarien definitivament la contesa un any més tard.

Després d'haver patit experiències tan intenses com una sublevació militar, una revolució, violències polítiques controlades i incontrolades o bombardejos, la primavera de 1938 portava un nou clima, el de l'ocupació i la derrota. Una derrota que, com passa gairebé sempre, implicava també una victòria. A banda i banda del riu Segre s'alçaven parapets i s'obrien trinxeres. A la Catalunya de Ponent, amb el braç alçat, uns quants podien cantar que "empieza a amanecer".

Tanmateix seria una albada fosca. Un nou temps que ensorraria els projectes reformistes i democràtics republicans. Una victòria que proscriuria les llibertats durant molts anys.

Les fotografies que presentem a continuació proposen un recorregut per aquella Lleida de front i de l'inici de la postguerra. Ens parlen de guerra, de destrucció i de nou ordre. Ens expliquen com de les façanes de la ciutat haurien de desaparèixer cartells com aquell de Cristóbal Arteche en

el qual una miliciana, acompanyada de les banderes comunista, anarquista i catalana, reclamava als vianants la seva quota de participació en l'esforç bèl·lic, i serien substituïts per altres en els quals es proclamava la grandesa, unitat i llibertat d'Espanya.

Per construir aquest relat, hem pogut disposar de material procedent dels arxius fotogràfics de diverses institucions, a les quals cal agrair la seva col·laboració. Es tracta dels llegats Porta i Ramon Rius de l'Institut d'Estudis llerdencs (IEI), de l'Arxiu Nacional de Catalunya, de l'Ateneu Popular de Ponent, de l'Archivo General Militar d'Àvila (Ministeri de Defensa), de la Biblioteca Nacional (Madrid), de la Fototeca Municipal d'Alcoi, de l'Arxiu Provincial de Bolzano (Itàlia), de la Fundació Caixa de Tarragona, de l'Agencia Efe, de la Universitat de Lleida i del Centro Documental de la Memoria Histórica (Salamanca). Hem pogut disposar de bona part d'aquest material gràcies a la recerca de Xavier Goñi i d'Oriol Riart.

L'estat en què es trobava la Lleida d'aquells mesos es pot recrear gràcies al treball de diversos fotògrafs, del qual n'oferim una mostra. En uns casos es tracta de la mirada coneixedora dels carrers de la ciutat pròpia d'uns lleidatans que havien patit directament les experiències d'aquells anys: Ramon Rius Capella (forner de professió) i Ramon Borràs Vidal (escultor tallista). D'altres captaren escenes de Lleida en el seu pas per la ciutat seguint les tropes vencedores, o formant-ne part. Seria el cas de José Demaría "Campúa", fotògraf que va acompanyar les tropes franquistes en el seu avenç des del front aragonès i que va estar a Lleida en una visita organitzada per les forces ocupants el 4 d'abril de 1938. Dels legionaris italians, incorporats al Corpo Truppe Volontarie que Mussolini envià a Espanya per donar suport a l'exèrcit de Franco, Guglielmo Sandri i Michele Francone, els quals van passar per Lleida el gener de 1939. Del fotògraf alemany, i nazi, Victor Horn, resident des dels anys vint a Reus, on treballava en una empresa exportadora de fruita seca. I del fotoperiodista francès Albert-Louis Deschamps, enviat a Espanya pel setmanari conservador *L'Illustration*.

Joan Sagués San José

ORGANITZACIÓ

Universitat de Lleida
Vicerectorat d'Activitats Culturals i Projecció Universitària

COMISSARIAT

Xavier Goñi, Joan Sagués San José

TRACTAMENT DIGITAL DE LES IMATGES

Servei de Reproducció d'Imatge de la UdL

PROPIETAT DE LES IMATGES

Institut d'Estudis Ilerdencs (llegats Ramon Rius i Porta)
Arxiu Nacional de Catalunya
Ateneu Popular de Ponent
Archivo General Militar de Ávila (Ministerio de Defensa)
Biblioteca Nacional (Madrid)
Fototeca Municipal d'Alcoi
Arxiu Provincial de Bolzano (Itàlia)
Fundació Caixa de Tarragona
Agencia EFE
Universitat de Lleida
Centro Documental de la Memoria Histórica (Salamanca)

[javascript:window.print()] [javascript:history.back()] [#]